

■ ■ ■ krátké zprávy ■ ■ ■

■ Dne 21. června letošního roku otevřela Národní knihovna ČR po mnoha komplikacích a dlouhém čekání na vnitřní vybavení **Referenční centrum** (RC), zatím ve zkušebním provozu. RC poskytuje komplexní služby, jejichž cílem je zprostředkovat základní orientaci uživatelů v současném informačním prostředí a využívat informační zdroje v tradiční i elektronické podobě. RC převzalo všechny služby a vybrané fondy bývalé Studovny bibliografických informací a Studovny encyklopedické literatury z Haly služeb v přímé vazbě na meziknihovní služby. Nabídka plnotextových zdrojů je rozšířena o zahraniční databázi na CD-ROM WILSON OMNIFILE FULLTEXT SELECT pro společenské vědy (včetně průřezových oborů) a o on-line přístup k českým článkům - ANOPRESS. Podrobný seznam informačních zdrojů na CD-ROM, pravidla a podmínky využívání RC naleznete na WWW stránce: http://www.nkp.cz/refer_centrum/refc.htm.

Referenční centrum nabízí svým uživatelům:

- **klasickou příruční knihovnu** (encyklopedie, bibliografie, jazykové i oborové slovníky, biografickou a další základní referenční literaturu) k prezenčnímu studiu
- **informační zdroje v elektronické podobě**
- **odkazy na užitečné zdroje na internetu**
- **přímý přístup na internet všem registrovaným uživatelům knihovny**
- **referenční služby** - poskytování konzultací, faktografických a bibliografických informací a rešerší na objednávku
- **reprografické služby** - na objednávku poštou, faxem, e-mailem nebo přímo v centru na samoobslužné kopírce na mince
- **celé spektrum meziknihovních služeb** z českých i zahraničních knihoven
- **nová místa pro prezenční studium příruční knihovny i výpůjček získaných prostřednictvím meziknihovních služeb**
- **služby pro nevidomé** - speciální počítačová sestava s hlasovým výstupem a skenerem
- **pravidelná uživatelská školení** podle pevného rozvrhu věnovaná databázím NK ČR, informačním zdrojům na CD-ROM, internetu a jeho možnostem, vyhledávání v naskenovaných katalogích knihovny i základním informacím v RC:

po Jak využívat služeb RC NK ČR

út Internet - seznámení se základními možnostmi využívání jeho služeb

st On-line a off-line databáze a další zdroje NK ČR

čt KATIF - vyhledávání v naskenovaných katalogích NK ČR

pá Informační zdroje na CD-ROM

Referenční centrum se nachází v přízemí NK ČR, proti vratnici, č. dveří 81. Otevírací doba je od pondělí do pátku od 9,00 do 19,00 hod. a v sobotu od 8,00 do 19,00 hod. Školení budou probíhat ve všední dny od 8,00 do 9,00 hod.

Jindřiška Pospíšilová

■ **28. konference ABDOS** (Arbeitsgemeinschaft der Bibliotheken und Dokumentationsstellen der Ost-, Ostmittel- und Südosteuropaforschung) se konala v Národní a univerzitní knihovně v Záhřebu ve dnech 10.-13. května 1999. Tématem konference byla **transformace v zemích východní a střední Evropy a její důsledky pro informační a dokumentační vědu**. V sekci týkající se problematiky elektronických publikací vystoupil s referátem nazvaným *Electronic Publications: libraries and access mediation problems* zástupce českého knihovnictví Adolf Knoll.

Program zasedání byl bohatý od ranních hodin až do samého večera. Součástí konference byla výstava ze sbírky vzácných rukopisů a tisků oddělení rukopisů a vzácných tisků Národní a univerzitní knihovny v Záhřebu, k níž byl vydán zajímavý a informačně cenný katalog. Konference byla ze strany pořadatelů pečlivě organizačně připravena, bylo možné navštívit některé z dalších záhřebských knihoven a zúčastnit se řady doprovodných kulturních akcí.

■ **Společná katalogizační komise SKIP (Praha) a ČIS** má ve svém programu na rok 1999 jako prioritu zařazenou **problematiku unifikovaných názvů**, která je novějším generacím katalogizátorů poměrně vzdálená. S unifikovanými názvy se však lze setkat ještě ve starších katalozích a bibliografiích, zpracovávaných podle pravidel Boreckého a starších.

Katalogizační komise konkrétně pracuje na návrhu českých interpretací AACR2R čl. 25.17 až 25.24 (Unifikované názvy pro posvátné knihy, pro liturgická díla a pro oficiální dokumenty papeže atd.). Tento program úzce souvisí s již vypracovaným návrhem souborů autorit jednak pro řeholní řády a jednak pro církve a náboženské obce v České republice.

Komise sleduje také problematiku unifikovaných názvů pro hudební díla (AACR2R čl. 25.25 až 25.35), pro klasická díla řeckých a římských autorů, pro klasická díla krásného písemnictví českého, pro anonymní díla evropského písemnictví v českých vydáních a pro názvy nakladatelských/vydavatelských edic.

O připravovaných návrzích a související problematice bude odborná veřejnost informována v domácím odborném tisku.

Hana Vodičková

■ U příležitosti nového vysokoškolského roku bylo dne 27. září 1999 ve Státní technické knihovně otevřeno **Středisko konzultačních, rešeršních a referenčních služeb** a zpřístupněno on-line 150 titulů časopisů.

Úkolem Střediska je umožnit zájemcům snazší orientaci v informačním prostředí a lepší využití informačních zdrojů, ať již v klasické či elektronické podobě. Středisko se nachází v 1. patře v prostorách bývalé studovny referátové a firemní literatury a nabízí zájemcům 17 studijních míst a 6 míst u počítačových stanic. Jeho uživatelem může být každý registrovaný čtenář STK s platným průkazem.

Středisko poskytuje konzultační, rešeršní a poradenské služby z informačních zdrojů dostupných ve fondu STK i na internetu. Je otevřeno od pondělí do pátku od 8,00 do 20,00 hod.

Středisko zpřístupňuje:

- sekundární informační dokumenty v klasické podobě - referátové časopisy
- vybrané báze dat na CD-ROM
- firemní adresáře, katalogy a výroční zprávy
- sbírku norem ČSN
- kompletní Sbírkou zákonů od roku 1918
- informační zdroje na internetu

Středisko nabízí:

- rešeršní služby
- konzultační a poradenské služby z informačních zdrojů ve fondu STK a na internetu
- prezenční a absenční výpůjčky dokumentů z fondu firemní literatury
- studium vybranýchází dat na CD-ROM
- prezenční studium referátových časopisů
- prezenční studium norem ČSN
- reprografické služby z dokumentů dostupných ve Středisku

On-line zpřístupnění 150 titulů časopisů

Státní technická knihovna nabízí nejširší fond časopisů mezi odbornými knihovnami - cca 1800 zahraničních a tuzemských titulů. Od 27. září jsou uživatelům k dispozici plné texty celkem 142 titulů časopisů v elektronické on-line verzi (tituly, které STK současně odebírá i v tištěné verzi). Jedná se o 100 titulů vydavatelství ELSEVIER zpřístupněných v rámci služby Science Direct a o 42 tituly zpřístupněné v rámci služby LASER (z větší části od vydavatelství SPRINGER). U dalších 8 zpřístupněných titulů časopisů jsou k dispozici zatím jen abstrakta. Časopisy, jejichž seznam je uveden mj. na WWW stránkách INVIK STK (<http://www.stk.cz>, sekce Katalogy), mohou uživatelé studovat na dvou počítačích umístěných ve všeobecné studovně. Vyhledané články si zájemci mohou uložit na disketu nebo vytisknout na síťové laserové tiskárně.

Na konkrétní tituly dostupné v on-line verzi budou upozorněni výrazným barevným označením - jednak v lístkovém katalogu časopisů, ale i na místech v regálech, kde jsou uloženy tituly časopisů v klasické tištěné podobě. On-line časopisy vydavatelství ELSEVIER jsou k dispozici ve zkušebním provozu zatím do 15. prosince 1999, přístup k ostatním titulům není časově ohraničen. Počet zpřístupněných on-line titulů není konečný, nabídka bude průběžně aktualizována.

